

Obisk mednarodne konference ASEF Classroom Network v Tokiu

mag. Lenka Žigon, profesorica kemije, Biotehniški center Naklo

V mesecu novembru 2019 je v japonskem Tokiu potekala mednarodna konferenca (15th ASEF Classroom Network Conference) o pomenu izobraževanja za trajnostni razvoj in o vlogi umetne inteligence. Konferenco je podprlo več azijskih in evropskih izobraževalno-raziskovalnih inštitucij, ki si prizadevajo za intenzivnejše sodelovanje med Azijo in Evropo. Povezovanja vodi organizacija ASEF (Asia-Europe Foundation, Education Department, Singapore). Večji del programa konference je potekal na centralni univerzi v Tokiu (Sophia University). Izobraževalni programi na Japonskem so močno usmerjeni v razvijanje znanj in spretnosti, ki so navedeni v 17 globalnih ciljih OZN (SDG – Sustainable Development Goals) in jih je »potrebno osvojiti« do leta 2030. Vtisi o japonskih gostiteljih so ostali v prijetnem spominu.

UVOD

Že od nekdaj je bila moja želja, da bi nekoč obiskala Japonsko, spoznala delček japonske kulture ter posebnosti izobraževalnega sistema. V mesecu novembru sem to zanimivo izkušnjo tudi doživela. Med 1700 prijavljenimi učitelji mi je uspelo, da sem se priključila 51 izbranim učiteljem, ki smo se udeležili konference (15th ASEF Classnet Conference). Pridružil se nam je še nekaj japonskih učiteljev in univerzitetnih predavateljev. Obvestilo o konferenci je bilo objavljeno tudi na evropski izobraževalni spletni strani SCIENTIX.

Verjetno bi bilo lepše obiskati deželo vzhajajočega sonca v pomladanskem času, ko se ljudje veselijo cvetenja češenj, ali pa v poletju, ko bo Tokio gostil številne svetovne športnike na 32. poletnih Olimpijskih igrah. Kakorkoli, tudi zadnji novembrski dnevi so bili prijetni, saj je toplo vreme podaljšalo jesenski čas. Pot na Japonsko je bila dolga. Zaradi zahtev organizatorja ASEF sem poiskala cenejšo

letalsko pot, ki me je vodila preko Dubaja. Začetne skrbi, kako se bom najhitreje prilagodila vrvežu življenja v trinajst milijonskem mestu, so kmalu splashnele. Organizator nas je namreč predhodno natančno seznanil z načini prevoza in povezavami z letališča Haneda (oziroma Narita) do hotela v centru mesta, kjer smo bili udeleženci nastanjeni. Potovanje s tokijsko podzemno železnico je pravzaprav najhitrejši in najugodnejši način za raziskovanje mesta. Pri tem nisem imela nobenih večjih težav, saj so osnovne informacije povsod zapisane tudi v angleščini. V petih dneh, ko je potekala konferenca, je bilo bolj malo časa za raziskovanje glavnega japonskega mesta. Le med prostim časom (večinoma so to bile pozno popoldanske oziroma večerne ure) sem si uspela ogledati tudi nekaj znamenitosti.

IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ IN UPORABO UMETNE INTELIGENCE

Pod tem naslovom je potekala 15. ASEF Classnet konferenca. Še pred odhodom na Japonsko sem morala opraviti nekaj nalog, in sicer:

- osebna (pisna) predstavitev – za zbirko udeležencev »Who is Who«;
- kratka predstavitev opreme (in izgleda) naših učilnic (s fotografijami);
- zapis mnenja (eseja) z osebnim pogledom na vprašanje "Will AI (Artificial Intelligence) Replace the Teacher?". Ta del sem na željo organizatorja opravila skupaj z izbrano učiteljico iz Avstralije (Juliette Bentley, Mt. St. Michael College, Australia);
- ogled štirih spletnih predavanj (»webinarjev«).

Konferenca je potekala na osnovi treh ključnih vprašanj:

- 1) Kakšna je vloga učiteljev pri spreminjanju vzorcev poučevanja za doseganje ciljev trajnostnega razvoja (ESD) in umetne inteligence (AI)?

Pogled na Tokio

Obisk centra JICA

2) Kakšen nivo pedagoškega znanja potrebuje učitelj, da lahko poučuje vsebine trajnostnega razvoja in umetne inteligence?

3) Kakšno opremo in sodelovanje z drugimi organizacijami potrebujemo, da povečamo učiteljevo pripravljenost za spreminjanje načina dela in vplevanje več vsebin ESD in AI?

Pozdravno srečanje

Skupina voditeljic (ASEF ClassNet15) in njihova predstavnica ga. Leonie Nagarajan so nas prijazno sprejele v avli hotela Asia Central v Tokiu. Uvodoma smo se udeleženci seznanili s pomenom organizacije ASEF-Edu. Ta je bila ustanovljena leta 1997 z namenom, da pomaga pri sodelovanju izobraževalnih ustanov

51 deželah, ki so partnerice ASEM (Asia-Europe Meeting). Tako smo se zbrali na konferenci učitelji iz vsake države EU, hkrati pa so se nam pridružili še učitelji azijskih držav, Avstralije in Nove Zelandije.

Konferenca je potekala tudi ob pomoči številnih inštitucij, kot so: tokijski Univerzi Sophia in Ochanomizu, japonsko Ministrstvo za zunanje zadeve in Ministrstvo za izobraževanje, kulturo, šport, znanost in tehnologijo (MEXT), japonski inštitut Univerze združenih narodov za napredne študije trajnostnega razvoja (UNU-IAS), japonska organizacija za mednarodno sodelovanje (JICA) ter odprta Univerza Velike Britanije (Open University).

Uvodnemu srečanju sta se pridružila še profesorica Miki Sugimura (Univerza Sophia, Tokio) in g. Kojiro Shiojiri (predstavnik Ministrstva za zunanje zadeve Japonske in predstavnik ASEF za Japonsko). Profesorica Sugimura nas je spremljala vse dneve in je bila, kot se je pokazalo, tudi glavna povezovalna nit z vsemi organizacijami, ki smo jih obiskali v Tokiu.

Univerza Sophia

Večinoma je konferenca potekala na Univerzi Sophia (jap. Jōchi Daigaku), ki se nahaja v centralnem delu Tokia. Njeno ime izvira iz grške besede "Sophia", kar pomeni modrost. Univerza ponuja programe mednarodne izmenjave z univerzami, kot so: Georgetown, Yale, The University of Georgia, Sogang University, Hong Kong University in University of Cologne.

Univerza Sophia je privatna katoliška univerza, ki so jo leta 1913 ustanovili jezuiti. Poleg družboslovnih programov ima močan poudarek tudi na umetnosti in zelenih tehnologijah. Je prva univerza na Japonskem, ki je vpeljala študijske programe v angleškem jeziku (že leta 1949). Do leta 1957 je

Agenda OZN in 17 ciljev trajnostnega razvoja

univerza izobraževala v diplomskem programu le študente moškega spola. Danes je število študentov obeh spolov večinoma izenačeno. Na Univerzi Sophia se je izobraževalo več znanih osebnosti – med njimi 79. japonski predsednik vlade Morihiro Hosokawa in drugi. Profesorica na tej univerzi je bila tudi poznana japonska diplomatka Sadako Ogata (Nakamura).

Na univerzi bodo jeseni 2020 pričeli z novim študijskim programom v angleškem jeziku. To bo tako imenovani Program Univerze Sophia za trajnostno prihodnost (SPSF – *Sophia Program for Sustainable Futures*). Program bo omogočil dodiplomski študij na področjih: novinarstva, izobraževanja, sociologije, ekonomije, zelenih tehnologij, menedžmenta, mednarodnih odnosov in podobno. Izobraževalne dejavnosti Univerze Sophia so zelo sodobne in kvalitetne. Na univerzi smo prisluhnili nekaterim japonskim strokovnjakom, ki se ukvarjajo z izobraževanjem za trajnostno prihodnost človeštva. Vsi so poudarili pomen 17 globalnih ciljev OZN (*SDG – Sustainable Development Goals*), ki jih je potrebno razvijati in osvojiti do leta 2030. Pomemben del pri uresničitvi teh ciljev so tudi programi mreže UNESCO šol (ASPnet).

Med številnimi predavatelji nas je preko spleta pozdravila ga. Shigeru Aoyagi, direktorica organizacije UNESCO v Bangkoku. V istem tednu, kot je potekala konferenca ASEFEdu, je Univerzo Sophia obiskal tudi Papež Frančišek. Ta je ob svojem nekajdnevem obisku Japonske pozdravil tudi profesorje in študente Univerze Sophia. Žal njega osebno nismo srečali, smo pa opazili njegovo spremstvo na Univerzi.

Obisk dekliske srednje šole *Ochanomizu University Senior High School*

Japonski gostitelji so nam želeli predstaviti tudi eno od elitnih dekliskih srednjih šol v središču

Reklama na eni od tokijskih stolpnic

glavnega mesta. Na vhodu nas je sprejela in pozdravila ravnateljica. Prvi vtis je bil zelo domač, saj so nam bili ponujeni copati za boljše počutje ob samem obhodu šole. Razdelili smo se v skupine in obiskali posamezne razrede, kjer so imele dijakinje različne dejavnosti (matematika, japonsčina, sociologija, glasbena vzgoja). Dijakinje so delale razne naloge po skupinah – večinoma z uporabo računalnika. Predstavljale so svoje naloge in se medsebojno ocenjevale. Vse je potekalo v izrazito mirnem okolju.

Kot posebnost sem opazila, da so imele dijakinje enotne obleke (uniforme); nekatere pa so imele na obrazih zaščitne maske (to je tudi splošna posebnost Japonske in drugih azijskih dežel). Obiskana šola se mi ni zdela nič posebnega. Dolgi hodniki, ki so ločili razrede, so bili prazni – brez kakršnihkoli plakatov ali slik. Tudi razmišljanje o tem, da nam bodo v šoli predstavili kakšnega »robot«, ki opravlja veliko različnih dejavnosti, je kmalu splahnelo. Še table so bile v večini razredov zelene in popisane s kredo. Mogoče bi šolo najbolj opisala z besedama »zelo tradicionalna«; hitro smo zaznali, da vladata

Dekliška srednja šola *Ochanomizu University Senior High School*

Udeleženci konference na terasi Univerze Sophia

na šoli delo, red in tišina. Res pa je, da so nam drugi japonski učitelji povedali, da je obiskana šola nekaj posebnega in da je na ostalih japonskih šolah nekoliko drugačno (živahnejše) vzdušje.

Obisk japonske agencije za mednarodno sodelovanje JICA Global Plaza

Center JICA (*Japan International Cooperation Agency*) je bil ustanovljen leta 2006 s ciljem mednarodnega sodelovanja – predvsem na področjih pomoči manj razvitim deželam. Med ustanovitelji centra je bila tudi nekdanja sekretarka OZN za begunce (UNHCR) ga. Sadako Ogata. JICA pripravlja razstave in izobraževalna gradiva, ki omogočajo boljše razumevanje življenja v okviru trajnostnega razvoja. Na razstavi smo si ogledali poudarke izobraževanja za trajnostni razvoj (UNO Goals) in nekaj primerov recikliranja embalaže. JICA je osrednja ustanova, ki povezuje nevladne organizacije in podjetja na področju mednarodnega sodelovanja.

ZAKLJUČEK

Izobraževanje za trajnostni razvoj (ESD) sloni na štirih osnovnih temeljih, ki so povezani z gospodarskim ter socialnim razvojem, varstvom okolja in kulturno raznolikostjo. Je glavni element razvoja v Agendi OZN do leta 2030, ki je bila sprejeta 25. septembra 2015. Agenda vključuje 17 splošnih in 169 konkretnih

ciljev. Med cilji je zapisan tudi pomen kakovostnega vseživljenjskega izobraževanja (pod številko 4), ki mora biti vsem enako dostopno. Umetna inteligenca (AI – Artificial Intelligence) posega v mnogo področij našega vsakdanjega življenja. Prehaja tudi na izobraževanje, kjer pa mnogi učitelji in vzgojitelji izražajo manjšo (ali večjo) bojazen ob uporabi AI. V okviru konference so potekala razmišljanja in razprave o pomenu učiteljev in njihovi pripravljenosti za večjo odprtost do AI.

Umetna inteligenca močno prispeva k izboljšanju natančnosti vsakdanjih kompleksnih nalog, kot so vizualno sprejemanje in prepoznavanje oseb, govora, ipd. Vprašanje (tudi bojazen) pa je, v kolikšni meri bo AI prevzela naša delovna mesta in zamenjala ljudi?! Nedvomno bo umetna inteligenca pripravila nove poti učinkovitejšega reševanja problemov, predvsem na področjih velike količine podatkov. Na konferenci v Tokiu sem s ponosom prisluhnila angleškemu predavatelju (prof. dr. John Shawe-Taylor, University College London, VB), ki je predstavil slovenski center za umetno inteligenco. Mednarodni raziskovalni center za umetno inteligenco pod okriljem Unesca (IRCAI) je bil ustanovljen v novembru 2019 in ima sedež na Inštitutu »Jožef Stefan« v Ljubljani. Moram priznati, da so te novice tako daleč od doma – na Japonskem – zelo lepo in ponosno zvene. Slovenski center IRCAI bo imel pomembno vlogo tudi pri vključevanju AI v izobraževalne tokove. Učitelji se srečujemo z nujnostjo razvijanja in prenašanja takšnih znanj in spretnosti, ki bodo mlade pripravila na življenje v svetu globalnih in tehnoloških izzivov. ASEF prepoznava ključno vlogo učiteljev v tem razvoju in podpira sodelovanje na vseh področjih izobraževanja ob pomoči informacijske tehnologije. To je tudi poudarjeno v dokumentu OECD (The Future on Education and Skills: Education 2030).

VIRI:

- Vir 1: <https://www.asef.org/projects/themes/education/4694-15th-asef-classroom-network-conference>
- Vir 2 : <https://medium.com/asefedu/will-ai-replace-teachers-d7b09b2890e7>
- Vir 3: <https://www.facebook.com/ASEFedu/photos/a.157081452305692/1570815003056644/?type=3&theater>
- Vir 4: [https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20\(05.04.2018\).pdf](https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20(05.04.2018).pdf)

Udeleženci v učilnici šole Ochanomizu University Senior High School